

Ken Robinson: “Ons onderwijs heeft een fast food model”

Onderwijs dat recht doet aan de ontwikkeling van talent in de kenniseconomie zou een Michelin model moeten hebben. Restaurants met een ster voldoen aan hoge eisen en ze zijn allemaal anders. “Maar in plaats daarvan heeft ons onderwijs een fast food-model. Alles is gestandaardiseerd en het smaakt overal hetzelfde,” stelt Sir Ken Robinson. Robinson is een autoriteit op het gebied van het ontwikkelen van creativiteit en talent en sprak bij de Agora Talentia in Pamplona waar socialeinnovatie.nu een exclusief interview met hem had.

De Agora Talentia in de Noord Spaanse regio Navarra markeert het begin van het Europese jaar van creativiteit en innovatie. Het tweedaagse congres met sprekers als Sir Ken Robinson en Richard Florida was opgezet om een aanzet te maken voor een talent manifest voor Navarra. De uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling in Navarra zijn relatief hoog, maar de nadruk ligt nog te weinig op sociale innovatie, menen de Spanjaarden. Wat Sir Ken betreft is het hoog tijd dat het roer in de onderwijssystemen in Europa omgaat, zeker nu er sprake van een crisis is.

“Er is een tweede klimaatcrisis gaande,” begint Robinson. “Het is een crisis van human resources. We putten niet alleen onze natuurlijke hulpbronnen uit, we maken ook slecht gebruik van onze natuurlijke, menselijke talenten. Die zijn niet altijd wat je aan de oppervlakte ziet en wat er in ons onderwijs uit komt. Talent sluimert onder de oppervlakte en moet tot leven gebracht worden. Ons onderwijs helpt het eerder om zeep. Het onderdrukt onze creativiteit en later moeten al die volwassenen naar congressen om te leren hoe ze creatief moeten zijn.”

Mythe

“De reden dat ons talent zo slecht ontwikkeld wordt en onze creativiteit niet floreert, komt door wat ik de lineaire mythe van ons onderwijs noem. Het systeem van opeenvolgende leerjaren die een doorgaande lijn in de tijd vormen is een overblijfsel van een industrieel verleden. Dat was prima toen je mensen in productiesystemen en organisatieharkjes moest stoppen, maar die economie hebben we niet meer. Het leven zelf is ook niet lineair, maar eerder cyclisch,” aldus Sir Ken Robinson.

Het onderwijs voor de kennissamenleving moet een vorm zijn die de nadruk legt op het creëren van de beste omgeving en randvoorwaarden. En de uitkomst daarvan is voor iedereen anders. Robinson: “Net als bij de Michelin gids gaat het om het creëren van een hoogwaardige diversiteit en niet om eenvormigheid. De metafoor die daar het beste bij past is niet die van een industrieel geordend model, maar dat van de landbouw. Een boer is een meester in zijn kennis van de randvoorwaarden en omgevingsfactoren. Hij gaat geen gewassen kweken door er blaadjes op te plakken en alles groen te schilderen.”

Voorwaarden

Het onderwijs moet niet hervormen maar transformeren. Wat Robinson betreft dienen drie randvoorwaarden te veranderen. “Ten eerste hebben we curricula nodig die breder zijn en allerlei keuzemogelijkheden bieden. Ten tweede heb je docenten nodig die leerlingen inspireren en ze betrekken bij leren in plaats van ze louter te instrueren. Dat betekent ondermeer dat er een prioriteit dient te liggen bij onze lerarenopleidingen. En ten derde heb je vormen van toetsing nodig die niet gericht zijn op het produceren van één juist antwoord of een keuze uit een paar mogelijkheden. Zo zit de wereld niet in elkaar.”

Op de vraag of de economische crisis wel een goede tijd is om je met creativiteit in het onderwijs bezig te houden, kan Sir Ken kort zijn: “Er is geen tijd die beter geschikt is om creatief te worden dan nu. In deze crisis is de volledige inzet van onze creativiteit onze enige toevlucht.”

Noot van de redactie: het nieuwste boek van Ken Robinson, *Het Element*, verschijnt binnenkort in het Nederlands.